

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos VI. — Izdan in razposlan dne 18. februarja 1888.

10.

Ukaz ministerstev za finance in trgovino od 24. decembra 1887,
o nekih premenah v prigledu blaga po mejnih okrajih.

Ministerijalni ukaz od 29. julija 1882 (Drž. zak. št. 102) o tem, da bodo nekatere stvari v mejnih okrajih podvržene prigledu, izpreminja se dodatno k ukazu od 25. septembra 1885 (Drž. zak. št. 151) v to mer, da bodo kakavov bob in kakovove lupine (t. šte. 1), čaj (t. šte. 3) in začimba (tarifni razred II, šte. 4 in 8) tudi po tirolskem in predarelskem mejnem okraji izločeni iz onih stvari, katere so podvržene prigledu.

Ta naredba začni veljati onega dne, katerega zvedó za-njo colnije in drugi za prigledovanje blaga po imenovanem mejnem okraji postavljeni organi.

Dunajewski s. r.

Bacquehem s. r.

11.

Razglas ministerstva za finance od 4. januarja 1888,
da se je več c. kr. colnij na Českem izpremenilo v colnijske podružnice.

Naslednje c. kr. male colnije II. razreda na Českem, po Hebskem finančnem okraji, bile so

(Slovenisch.

počenši od 1. dne januarja meseca 1888 pretvorjene v podružnice (ekspoziture) c. kr. colnij, katerih imena so jim pristavljena, namreč:

Mala colnija II Stari Albenreuth, podružnica c. kr. Hebske velike colnije;

mala colnija II Paulusbrunn, podružnica c. kr. Promenhofske male colnije;

mala colnija II Waldheim (zdaj na avstrijskih tleh v Waldheimu), podružnica c. kr. male colnije v Rosshauptu;

mala colnija II Zavrzaki (Sauersack), podružnica c. kr. male colnije Hirschenstandske;

mala colnija II Voitersreuth (cesta), podružnica c. kr. male colnije Voitersreuth (kolodvor).

Dunajewski s. r.

12.

Razglas ministerstva za finance od 4. januarja 1888,

da je kraljevsko-ogerski veliki colniji II. razreda v Kološi dana oblast, brezcolno odpravljati popotne pred kom ali za kom pošiljane reči.

Po³ glasu priobčila prejetega od kraljevsko-ogerskega ministerstva za finance dala se je kraljevsko-ogerski veliki colniji II. razreda v Kološi oblast cola proste odprave popotnih reči, ki se pred ali za kom pošiljajo.

Dunajewski s. r.

13.**Razglas ministerstva za finance in trgovino od 13. januarja 1888,**

kako gledé cola postopati z nekimi kemijskimi zdelki.

Na podlogi člena IV. colnega zakona od 25. maja 1882, ukazuje se v porazumu s kraljevsko-ogersko vlado, da smejo colnije, ki so prejele posebno oblast v to, naslednje pod števil. 331 colne tarife spadajoče kemijske zdelke (tvorine), namreč:

1. α) Naftol; 2. β) naftol; 3. α) naftilanin; 4. β) naftilanin; 5. dimetilanin; 6. dietilanilin; 7. ortotolnidin; 8. paratolnidin; 9. difenilamin; 10. xilidin; 11. resorcin; 12. benzidin; 13. benzaldehid; 14. benzojevo kislino; 15. klorbenzil; 16. anilinovo sol; 17. klorftalno kislino; 18. amidvazobenzol; 19. binitrobenzol; 20. rozanilin; 21. brom; 22. perklorformilokislinski metileter; 23. sulfanilovo kislino; 24. tetrametildiamidobenzofenon; 25. ftalno kislino — po t. števil. 322 odpravljati za col po 1 gl. 50 kr. od 100 kilogramov pod prigledom gledé prejema in uporabe, ki se za vsak slučaj posebej zapové.

Dunajewski s. r.

Bacquehem s. r.

14.**Ukaz ministerstva za finance od 23. januarja 1888,**

s katerim se sirovo živalsko olje dopušča kot sredstvo za denaturacijo pri nareji pokalnega živega srebra.

Z delovito spremeno §^a 3, oddelka III, števil. 1, v razpisu finančnega ministerstva od 14. julija 1884 (Drž. zak. št. 114), v izvršitev zakonitih določil, ki se tičejo davka od produkcije žganja in pa od produkcije kvasú, ki je združena s tem, dopušča se v porazumu s kraljevsko-ogerskim ministerstvom za finance, da se za narejo pokalnega živega srebra namenjeni spirit, če si fabrikant prostovoljno takó izvoli, sme neužiten storiti tudi s primesjo od najmanj 25 kubičnih centimetrov sirovega živalskega olja na vsak hektoliter spirita, a olje to mora biti takšno, kakor je povedano v §. 3, oddelku I, pod številom 4.

V oziru na dobavo tega sredstva denaturacije, in pa v oziru na pravico finančnih organov,

imevati ga pod uradno zaporo ter jemati nekoličino od njega za poskus, veljajo tudi določila obsežena v §. 3, oddelku I, pod števil. 4 prej v misel vzetega razpisa.

Dunajewski s. r.

15.**Ukaz ministerstva za pravosodje od 23. januarja 1888,**

kdaj naj Seletinsko okrajno sodišče v Bukovini začne uradno poslovanje.

Novo okrajno sodišče, ki se ima vsled ukaza pravosodnega ministerstva od 15. maja 1886 (Drž. zak. št. 75) v Seletinu ustanoviti, začni uradovati 1. dne junija meseca 1888.

Pražák s. r.

16.**Razglas ministerstva za finance od 31. januarja 1888,**

da se je napovedništvo Grančarevsko za Trebinjsko colnijo opustilo.

Po priobčilu vkupnega ministerstva prestalo je napovedništvo v Grančarevu za Trebinjsko colnijo.

Dunajewski s. r.

17.**Zakon od 7. februvarja 1888,**

o uporabi državnih organov za napravo projektov v zagrajenje kakega lijaka in za voditev dotičnih del.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

§. 1.

Za sestavo projektov in za voditev takih podjetij, ki merijo na neškodljivo odvajanje gorskih vodá, sme minister poljedelstva, tudi tedaj, kadar

dotično podjetje namerjajo ali izvršujejo dežele, občine ali drugi dotičniki, in ne država, dopustiti uporabo organov c. kr. gozdno-tehničnega oddelka za zagrajanje lijakov. Gledé dotičnih troškov, kar se jih nateče, naj veljajo pri tem naslednja določila:

1. Pri podjetjih, katerim se v zmyslu drugega odstavka §^a 1 zakona od 30. junija 1884 (Drž. zak. št. 116) na podlogi posebnega državnega zakona naklanja državna podpora, treba je vsečiharne prejemke podjetju odkazanih organov prej imenovanega oddelka (plače, djalnostne priklade, stavbinske priklade in druge pristojbine) opravljati iz sredstev namenjenih za podjetje, odnosno — kolikor gre za predhodne naprave projektov — povračati iz teh sredstev.

2. Pri podjetjih, ki se v zmyslu §^a 6 zakona od 30. junija 1884 (Drž. zak. št. 116) podpirajo iz državnega izboljševalnega zaloga, ali kot manjša podjetja (§. 12 istega zakona) iz kredita za podporščine (subvencije), naj dotična podjetja praviloma potrošek za organe odkazane jim tudi iz svojega opravljajo, odnosno povračajo; vendar sme minister poljedelstva v slučajih posebnega ozira vrednih te vrste, kakor tudi pri podjetjih, ki sicer ne dobivajo podporščine v gotovini, a se najdejo da so vredna in potrebna državnega pospešaja, narediti, da jim bodo prej omenjeni organi po vsem ali nekoliko brez odplate delali.

§. 2.

Kolikor bi troški, stoječi v zvezi z obstankom c. kr. gozdno-tehničnega oddelka za zagrajanje lijakov ne našli založbe v tem, da se taki troški po uporabi zgornjega §^a 1, štev. 1 in 2, prevzamejo na upravni potrošek posamičnih podjetij ali v povračilih njega, opravljajo naj se, dokler bode trajal z zakonom od 30. junija 1884 (Drž. zak. št. 116) ostvarjeni izboljševalni zalog, iz tega zaloga.

§. 3.

Zvršitev tega zakona je izročena Mojemu ministru za poljedelstvo in Mojemu finančnemu ministru.

Na Dunaji, dne 7. februarja 1888.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Falkenhayn s. r.

Dunajewski s. r.

18.

Ukaz ministerstva za finance od 9. februarja 1888,

da se ustanavlja na Dunaji prodaja bosenskih kolkovnih znamen na drobno.

V porazumu z vkupnim finančnim ministerstvom ustanavlja se v lagotnost občinstva pri c. kr. osrednjem hranišči za prodajo kolkovnih znamen (štempeljskih mark) in kolkovnem uradu na Dunaji prodaja na drobno za bosenske kolkovne znamke in sicer za zdaj samo za kategorije po 1 kr., 4 kr., 7 kr., 10 kr., 30 kr., 40 kr., 1 gl., 2 gl., 5 gl. in 10 gl., katera začne delati 1. dne marcija 1888.

Dunajewski s. r.

19.

Ukaz ministra za bogočastje in uk od 11. februarja 1888,

o habilitaciji privatnih docentov na vseučiliščih

Na podlogi Najvišje odloke od 4. februarja t. l. ukazuje se takó:

§. 1.

Kdor hoče na kakem vseučilišči kakor privaten docent čitati, naj si izposluje učilno dovoljenje (*venia docendi*) po naslednjih določilih.

§. 2.

Venia docendi more se zadobiti — ne za neki poljubno omejeni del kakega znanstva (kake vede), nego samo za ves obseg kake ukovine ali za kak njeni večji okrog, ki ga je moči smatrati za celotino za se završeno.

§. 3.

Da prositelj doseže dovoljenje, kot privaten docent učiti (habilitacijo), potrebno mu je, da si je pridobil doktorstvo one fakultete, kateri dotična ukovina pripada, ter da predloži po tisku na svetlo dano delo ali po tisku na svetlo dano večjo razpravo (usposobilni pis), ki neki problem onega

znanstva, za katero se prosilec namerja habilitovati, samostalno obdeluje po znanstveni metodi.

Uvet pripuščenju k habilitaciji je, da je kandidat dotični vseučiliščni uk (*studium*) najmanj pred dvema letoma dovršil.

§. 4.

Odpust doktorstva sploh, ali doktorstva dotične fakultete sme samo ukovni minister v posebno ozira vrednih slučajih dodeliti na predlog fakultete.

§. 5.

Da mu se podeli *venia docendi*, naj kandidat poprosi profesorski zbor (kolegij) dotične fakultete. Svoji prošnji naj poleg izkaza v §. 3 imenovanih predpolož priloži:

- a) začet svojega življenja, kako je teklo doslej (*curriculum vitae*), ki naj razkazuje sešobno tudi studije, s katerim se je — dovršivši vseučilišče — bavil,
- b) korenito razložbo načina, kako misli prositelj urediti svoje predavanje (program lekcij).

Pri takih strokah, ki predpoložajo demonstrativen uk, naj prositelj ob enem pové, kakó si namerja omisliti potrebna učila, oziroma potrebno tvorivo.

§. 6.

Ako prositelj ni izkazal gori imenovanih potrebosti, ako profesorski zbor meni, da namerjane lekcije po svojem predmetu ne spadajo v fakulteto, ali kadar se s katerega drugega v prositeljevi osebi ležečega razloga kaže, da mu ne bodi podeljena *venia docendi*, treba je prošnjo za habilitacijo takoj zavrniti.

§. 7.

Ako ni take spotike, o kakeršni se govori v §. 6, naj profesorski zbor dá usposobilni pis presoditi po strokovnjakih iz njegove srede izvoljenih ter na podlogi te presodbe ukrene, more li v znanstveni vrednosti usposobilnega pisa biti dovolj razloga, da se mu podeli *venia docendi*.

§. 8.

Kadar je v §. 7 omenjeni ukrep neugoden prosilecu, priznati mu je, da usposobilni pis ni takšen, da bi mu se podelila prošena *venia docendi*.

Ako ni takó, pripustiti je prosilca k znanstvenemu razgovoru, tako imenovanemu *colloquium*, ter pozvati ga ob enem, naj označi tri zastavke (*themata*) za poskusno lekcijo, ako bi jo hotel imeti.

§. 9.

Dekan določi kraj in čas za *colloquium*, ki bodi v pričo profesorskega zbora. *Colloquium* naj imajo z njim strokovnjaki, ki jim je bila izročena presoja razprave, vendar ima vsak ud profesorskega zbora pravico udeležiti se ga.

Colloquium ni omejen na predmet znanstvene razprave, temuč — izhajaje od vsebine njegove, — naj se razteza čez ves okrog, o katerem hoče kandidat predavati.

§. 10.

Kadar se *colloquium* izteče v zadovoljstvo profesorskega zbora, naj dekan kandidatu določi dan za poskusno predavanje, katero bodi pred profesorskim zborom o zastavku, kakor ga izvoli rečeni zbor po kandidatovem predlogu (§. 8).

Pristop k poskusnemu predavanju imajo vsi profesorji in docenti vseučiliščni, in pa oni, katerim ga profesorski zbor izimno dopusti.

Po opravljenem poskusnem predavanju naj zbor ukrene, ima li se kandidatu podeliti *venia docendi* ali ne.

§. 11.

Sklep profesorskega zbora, da bodi *venia docendi* podeljena, treba je v potrdbo položiti pred ukovnega ministra.

Proti sklepu profesorskega zbora, da naj se *venia docendi* ne podeli, dopuščen je utečaj (rekurs) na ukovnega ministra.

§. 12.

Pri možéh odlične uglednosti (veljave) v znanstvu, sme profesorski zbor zadovoljiti se s predloženimi znanstvenimi deli, ne zahtevaje razgovora in poskusnega predavanja.

Vrhu tega sme se poskusno predavanje odpustiti tedaj, kadar več ni nikake dvojbe o kandidatovi sposobnosti za izustno predavanje.

§. 13.

Vsak privaten docent ima samó pravico, imeti predavanja o oni stroki, za katere je habi-

litovan, in samó na oni fakulteti, na kateri je izkazal svojo sposobnost.

Da se *venia docendi* raztegne na prostranejši okrog, potrebno je, da profesorski zbor to ukrene a ukovni minister odobri.

Takisto se tudi potrebuje sklep profesorskega zbora in pa odobrenje ukovnega ministra, kadar kak privaten docent, po propisu habilitovan na enem vseučilišči, želi, da bi mu se — brez vnovičnega habilitovanja — podelila *venia docendi* za kako drugo vseučilišče.

§. 14.

Venia docendi prestaja, ako kak privaten docent štiri semestre zapored ni napovedal nika-kega predavanja, ali če svoje redno stanovališče zunaj kraja, kjer ima vseučilišče svoj sedež, preloži v takih okolinostih, da ni moči pričakovati od njega, da bi pravilno imeval predavanja (lekcije).

Ako je kak privaten docent štiri semestre zaporedoma sicer napovedal svoja predavanja, a v istini ni predaval, sme ukovni minister na predlog profesorskega zbora ali dovprašavši ta zbor, izreči, da je *venia docendi* prestala.

Gledé tega, kako se v slučajih tega paragrafa dobiva vnovič *venia docendi*, veljá določilo poslednjega odstavka v §. 13.

§. 15.

Ta ukaz stopa takoj v moč.

Gautsch s. r.

20.

Ukaz ministra za bogočastje in uk od 11. februarja 1888,

s katerim se izpreminja red strogih preskušenj za modroslovno fakulteto od 15. aprila 1872 (Drž. zak. št. 57).

Na podlogi Najvišje odloke od 3. febru-
varja 1888 ustanavlja se — deloma izpreminjaje
§. 1 reda strogih preskušenj za modroslovno (filo-
zofsko) fakulteto, izdanega vsled Najvišje odloke od
11. aprila 1872 z ministerijalnim ukazom od

15. aprila 1872 (Drž. zak. št. 57), — da je samó
tedaj pripuščati kakeka kandidata, da doseže
doktorstvo na modroslovni fakulteti kakega vseučil-
lišča po kraljevinah in deželah zastopanih v držav-
nem zboru, ako je kako domače (tozemsko) ali
vnanje vseučilišče kot reden v matico vpisan
poslušalec štiri leta obiskoval.

Ostala določila §^a 1 omenjenega rigoroznega
reda, sosebno tudi določilo o izimnem pripuščanju
kandidatov, ki ne morejo dotičnega izkaza donesti,
bodo tudi dalje veljala brez premene.

Ta ukaz pride v moč z učnim letom 1888/89.

Gautsch s. r.

21.

Ukaz ministerstva za pravosodje od 12. februarja 1888,

kdaj začni uradovati okrajno sodišče v Marijan-
skih Laznih (Kopelih) na Českem.

Novo okrajno sodišče v Marijanskih Laznih,
ki se je vsled ministerijalnega ukaza od 5. junija
1887 (Drž. zak. št. 71) ustanovilo, naj začne 1. dne
maja meseca 1888 voje uradne poslove vršiti.

Pražák s. r.

22.

Zakon od 13. februarja 1888,
s katerim se dovoljuje izimno poklicati reservo
vojsstva in deželno brambo na sedem dni zarad
izučbe v porabi novega strelnega orožja.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora
ukazujem tako:

§. 1.

Pripadniki rezerve vojsstvene (armadne) in
pripadniki deželne brambe iz onih čet, katerim
se dá novo strelno orožje, smejo se v ta namen
da dobodo prvo izučbo, kakó je rabiti to orožje,
izimno sklicati na sedemdnevno vajo.

Ta vaja ne veljá (ne šteje se) za orožno vajo
v zmyslu §^a 36 zakona od 2. oktobra 1882 (Drž.

zak. št. 152), odnosno §^a 7 v zakoni od 24. maja 1883 (Drž. zak. št. 87).

§. 2.

Ta zakon obvelja z dnem razglašenja ter se razteza tudi na one sklice zaradi prve izučbe v roko- vanji z novim orožjem, kar se jih je v tem letu že storilo.

§. 3.

Izvesti ta zakon izročeno je ministru za deželno bran, kateri se porazumè z državnim vojnim mini- strom, v čemer bode potrebno.

V Budim-Pešti, dne 13. februarja 1888.

Franč Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Welsersheimb s. r.